

Slovenski dom

Štev. 168.

V Ljubljani, sreda 26. julija 1939

Leto IV

Drugi dan kongresa Kristusa Kralja

Slovesna maša v stolnici, začetek protikomunistične razstave, prvo študijsko zborovanje

Ljubljana, 26. julija.

Danes poteka drugi dan šestega mednarodnega kongresa, ki je posvečen Kristusu Kralju. Ob 7 zjutraj je bila v stolnici sv. maša, ki jo je daroval prevzvišeni nadškof g. dr. Ujčič iz Belega gradu ob asistenci kanonikov dr. Klinarja, dr. Zupana, Strojca in Šiške. Pri maši je v francoskem jeziku pridigal generalni vikar g. Quenet iz Pariza v mojski obliki o obnovitvi sveta v današnjih dneh po Kristusu Kralju. Maša se je udeležilo izredno veliko število vernikov vseh slojev, ki so s svojo udeležbo pokazali, da je naloga kongresa predvsem zaorati globoke brazde v duše, če naj kongres res zadosti svoji veliki obnovitveni nalogi. Ker je v Ljubljano prišlo izredno mnogo duhovne in domače pokrajine in iz tujine, so bile že od najzgodnejših jutranjih ur po vseh ljubljanskih cerkvah pri vseh oltarjih darovane sv. maše, tako da je bilo mesto ena sama velika, iskrena molitev k Bogu, da bi s svojo milostjo obdaril kongres ter mu dal svoj blagoslov.

Ob pol 9 dopoldne je bila v Akademskem domu odprta protikomunistična razstava, ki razkriva delovanje komunizma v španski državljanski vojni. K odprtju razstave je prišel tudi ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman, dalje predsednik zborovanj na tem kongresu, dr. Leonid Pitamic, predsednik pripravljalnega odbora dr. Žitko in mnogi drugi zastopniki laičnih stanov, duhovščina, akademiki itd. Razstavo je s kratkim nagovorom odprl dr. Žitko, ki je podčrtal pomen te razstave. Nato je podal besedo organizatorju razstave g. pr. Leditu S. J., ki je v krasnem na-

govoru orisal pomen, namen in način, na kateri je bila razstava pripravljena. Pojasnil je, da razstava razpade na tri dele ter je te dele tudi markantno orisal. Ob koncu se je zahvalil za pripravljenost, s katero so mu pri aranžiranju te razstave v Akademskem domu pomagali pridni sodelavci, zahvalil pa se je tudi odboru in vsem merodajnim faktorjem, ki so omogočili na tem šestem mednarodnem kongresu Kristusa Kralja prirediti dandanašnji tako važne ter aktualne razstave kakor je pričujoča.

Ob prav dobro zasedeni unijonski veliki dvorani se je danes začelo pr. kongresno študijsko zborovanje. Prvi je predaval Nemeček dr. Stolzenfels o krščanskem prepovedu. Navajal je v jedrnatem predavanju praktične smernice, kako naj se kristjani preroje v pozitivne krščanske vernike. Zborovanje je vodil predsednik kongresa, bivši naš poslanik v Washingtonu dr. Leonid Pitamic. Navzočni so bili poleg številnih drugih tudi vsi škofje, ki se zdaj mude v Ljubljani in veliko število odličnikov-laikov.

Pred začetkom vojaških posvetovanj med Anglijo, Francijo in Rusijo v Moskvi

London, 26. julija. o. Iz angleških vladnih krogov poročajo, da se bodo v Moskvi že čez 10 ali 12 dni začeli posveti med francoskim, angleškim in sovjetskim generalnim štabom, ker zahteva Rusija vojaška posvetovanja pred koncem političnih pogajanj. To zahtevo je sovjetski zunanji minister Molotov sporočil angleškim in francoskim zastopnikom. Anglija in Francija sta to zahtevo sprejeli.

Vojaških posvetovanj v Moskvi naj bi se udeležili za Anglijo: general Ironside, en admiral in

zastopnik letalstva, za Francijo pa general Gamelin z več višjimi častniki.

Iz teh napovedi je razvidno, da Anglija v kratkem računa na sklenitev zveze z Rusijo. Zadnja ovira za sporazum je razlika v pojmovanju takolimenovanega posrednega napada na baltične države.

Med angleško in francosko vlado že teko posvetovanja za določitev vojaških komisij, ki naj pojdejo v Moskvo.

Notranji spori v Španiji - Španska vlada zavrača vesti o zarotah

Burgos, 26. julija. o. Španska vlada je izdala uradno poročilo, v katerem zavrača vse vesti tujega tiska o nekaki zaroti v Španiji. Poročilo pravi, da so glasovi o generalu Queipo de Llano in njegovem begu v Francijo, kakor tudi o tem, da je bil aretiran general Yague, netočni. Queipo de Llano še vedno biva v Španiji in pričakuje imenovanja na važno diplomatsko mesto. Verjetno bo odšel za krajši čas na Portugalsko ali pa v Nemčijo. Prav tako je tudi netočna vest, da je bil

aretiran general Yague, kajti tudi ta je ostal na svobodi. Točno je samo, da so nelegalisti protikandidatje za predsednika vlade.

Iz ozadja notranjih trenj v Španiji poročajo, da Anglija podpira v Španiji monarhiste proti fašistovskim falangistom. Monarhisti so igrali do sedaj važno pomirjevalno vlogo med različnimi skupinami v nacionalni Španiji. Zato bi bilo nevarno, če bi se general Franco s svojimi ukrepi prenačil.

Tretji polet angleškega letalstva nad francoskim ozemljem

London, 26. julija. o. Včeraj je bil organiziran tretji polet angleškega letalstva čez francosko ozemlje. Pri poletu je sodelovalo 240 najnovejših bombnikov, ki so prileteli nad Pariz, potem pa nadaljevali po dol Marseilla in nazaj.

Včeraj je obiskal London francoski letalski minister La Chambre. Uradni razlog za njegov obisk je bila neka prireditev anglo-francoskega društva. To priložilo je francoski letalski minister porabil za važen sestanek z angleškim letalskim ministrom Woodom.

Na večerji omenjenega društva je La Chambre imel govor, v katerem je spoudarjal letalsko moč Anglije in Francije.

Po govoru francoskega ministra, je govoril angleški minister za letalstvo Kingsley Wood, ki je dejal, da ni bilo nikoli tesnejšega sodelovanja med angleškim in francoskim letalstvom kakor danes. Več naših oddelkov je letelo zdaj čez Francijo. Želim, da obiščejo v kratkem francoska letala naše nebo. Ne dvomim, da bo naše sodelovanje, ki je tako koristno, še razširjeno. Ves kar delata danes Anglija in Francija in kar bosta de-

lali v bodočnosti v letalstvu, je namenjeno ohraniti miru, pravice in reda. To je edini cilj naših naporov. Mi ne pretimo nobeni državi, ter želimo bratstvo vsega sveta. Anglija in Francija, ki ju veže toliko črtev sta odločeni braniti ta načela in skupne interese kakor tudi interese civilizacije in neodvisnosti narodov.

Sovjetska vlada namerava preklicati vsa dovoljenja, ki so jih imele razne japonske družbe za pridobivanje nafte na severnem delu polotoka Sahalina.

Vprašanje Gdanske je vojaška in gospodarska zadeva. Poljska mora imeti prost dohod na morje, razen tega pa ne more trpeti, da bi kdor koli imel v Gdanku oporišče za vojaško ogroženo Poljsko. Tak je smisel članka, ki ga je v londonski list »Sunday Times« napisal bivši angleški zunanji minister.

Anglija je pokazala svojo slabost s tem, da se je uklonila japonskim zahtevam, sodi italijansko časopisje o sporazumu, podpisanem med Japonsko in Anglijo v Tokiu.

Trgovinski minister Hudson razlaga po razgovorih z nemškim gospodarskim izvedencem dr. Wohltatom

Angleški načrt za sporazum z Nemčijo

Nemčija naj opusti silo, se gospodarsko in vojaško razoroži, umakne iz Češkoslovaške, potem bo dobila pomoč in enakost na svetovnih tržiščih

London, 26. julija. o. Vesti o nekakih pogajanjih med Anglijo in med Nemčijo ter o angleškem načrtu za gospodarsko pomoč Nemčiji, katerega naj bi bil nemški zastopnik predložil angleški trgovinski minister Hudson, so povzročile ogromno presenečenje in delno tudi razburjenje po Angliji in drugod. Javnost je videla v teh vesteh znamenje, da je angleška vlada še vedno pripravljena popuščati Nemčiji in se z njo sporazumeti na škodo malih držav v Evropi. Angleški tisk je začel napadati trgovinskega ministra in zahtevati, naj odstopi.

Minister Hudson je zaradi teh napadov in zaradi netočnega poročanja časopisov menil, da je najbolje, če sam pojasni, kakšni so bili posveti, ki jih je imel z nemškim gospodarskim zastopnikom. Izjava, ki jo je dal angleškemu listu, je naslednja.

»Pretekli teden je bil v Londonu dr. Wohltat, ki se je udeležil konference za kitolov. V Berlinu zavzema dr. Wohltat položaj, podoben mojemu. Izrazil je željo, da bi se sestaj z menoj. Razgovorjala sva se o trgovini in o gospodarskih vprašanjih. Povedal mi je, da on in druge visoke osebnosti v Nemčiji menijo, da še nikdar ni bilo razmerje med Anglijo in Nemčijo tako nevarno kakor je zdaj. Dejaj, da se zelo boji eksplozije, o čemer ga je še bolj prepričalo neodjenljivo angleško stališče.

Dr. Wohltat si je prizadeval dokazati mi, da je vprašanje Gdanske označba za širše vprašanje,

kakor pa je Gdansk sam. Izrazil je svoje prepričanje, da bi svet spet prišel do blagostanja, če bi bilo mogoče rešiti politične težave.

Jaz sem dr. Wohltatu dejal, da Anglija ne bo nikdar odstopila nikomur kakor svoje posesti onkraj morji. Dejaj sem mu tudi, da Anglija najbrž ne bo pripravljena na kako splošno posvetovanje o vrnitvi mandatih ozemelj Nemčiji.

Toda vse to naju ni oviralo, da se ne bi posvetovala o tehničnih sredstvih za rešitev vseh težav. Poudaril sem mu, da govorim samo v svojem imenu in s tega stališča sva pretresla načrt, ki vsebuje naslednje glavne točke:

1. Hitlerju je treba povedati, da se bo Anglija z zaveznicami upirala vsakemu poskusu Nemčije za obvladovanje Evrope s silo.

2. Če je Hitler pripravljen vrniti se k mirnim pogajanjem, bo Anglija z zaveznicami skrbela, da bo Nemčija deležna pravičnega gospodarskega ravnanja in da ji bo omogočen dostop do surovin.

3. Nemčija bi potem dobila pomoč, da spremeni svojo industrijo, ki je zdaj vsa posvečena vojni, v industrijo miru.

4. Potem bi se vzpostavilo prijateljsko sodelovanje na svetovnih tržiščih med Anglijo, Nemčijo in drugimi industrijskimi državami.

5. V povračilo teh ugodnosti naj bi Nemčija privolila v razorožitev ali pa vsaj v ome-

Vesti 26. julija

Sv. oče Pij XII. je v odgovoru na pozdrav novega poljskega poslanika pri sv. stolici dejal, da sveti oče z žalostjo ugotavlja, da posamezniki in razne skupine na svetu se preveč zanašajo na telesno silo, s katero hočejo nadomestiti pravico. Zato je za človeštvo neobhodno potrebno, da spet zavladava v njem ljubezen, kakor jo uči Cerkev.

Romunija, Jugoslavija in Bolgarija so zadnje čase v Italiji naročile raznih vozil za 450 milij. lir.

Nemški kancler Hitler je popolnoma zdrav, pravijo v Berlinu in pristavljajo, da so izmišljene vse vesti, ki jih je o njegovi boleznici razširilo poljsko časopisje.

Romunsko-madžarska trgovska pogajanja so se začela danes v Sinaji.

Ameriški senat je odobril pogodbo med Združenimi državami in Panamo, po kateri bo morala Amerika odslej posvetovati se s panamsko vlado, preden bo začela s kakimi izpremembami, ali novimi varnostnimi napravami ob Panamskem prekopu.

Anglija se je z zadnjim sporazumom v Tokiju odrekla svoji moči in ugledu na Daljnem vzhodu, piše del ameriškega tiska, zlasti levičarskega.

Kitajska politika do Japonske se ne bo spreminila, čeprav je Kitajska malo razočarana nad sporazumom med Anglijo in Japonsko. Sporazum pomeni popuščanje samo na angleški strani. Kitajska se zaradi njega ne bo odrekla svojemu boju, je izjavil kitajski zunanji minister Vang Čung Čuj.

Finančni sporazum med Anglijo in med Poljsko bo podpisan najbrž že danes v Londonu. Sporazum se nanaša na znana posojila Anglije Poljski.

Argentinska vlada zahteva zase oblast nad velikim delom pokrajine ob Južnem tečaju in je to svojo zahtevo sporočila tudi Združenim državam, ki se prrpriavljajo, da pošljejo tja admiralu Birda, da bi razglasil ameriško oblast nad velikim delom zemlje nad Južnim tečajem.

Slovaška zbornica je včeraj sprejela zakon o upravnih preureditvah slovaške države. Slovaška bo razdeljena na šest oblasti, njihove načelnike bo imenoval notranji minister.

Od začetka bojev na mongolsko-madžarski meji so Japonci uničili 691 sovjetskih letal, od tega 103 zadnje dni, pravi najnovejša japonska raca.

Sport v zadnji minuti

Na velikem mednarodnem turnirju v Longwoodu, kjer so se srečali odlični ameriški in avstralski teniški igralci, je zmagal Adrian Quist nad Amerikancem Genejem Makojem s 6:1, 6:2, 6:4. Avstraleci so v odlični formi. To je bila finalna borba; v semifinalu je Quist premagal Parkerja, ki je bil v četrtfinalu zlahka odpravil Crawforda.

Bolgarija se prebližuje Angliji

London, 26. julija. o. Obisk bolgarskega skupščinskega predsednika Mošanova v Londonu je razčistil veliko važnih političnih in gospodarskih vprašanj med Anglijo in Bolgarijo. Zdi se, da se bo tudi Bolgarija v kratkem močno približala Angliji, odnosno da se po vzgledu drugih balkanskih držav ne bo priključila nobeni skupini velikih držav v Evropi, marveč bo ostala nevtralna. Zahodne velesile so se bale, da bi se Bolgarija utegnla priključiti Nemčiji in Italiji. Zadnje vesti iz Londona pa pričajo, da se tega ni bati, o čemer prič bližnja trgovska pogodba med Anglijo in Bolgarijo.

Angleški trgovinski minister Stanley je izjavil, da se bodo trgovinska pogajanja z Bolgarijo, ki se vodijo že več mesecev, končala v kratkem s sporazumom.

Začetni govor ljubljanskega škofa dr. Rožmana: Duhovna obnova, namen kongresa v Ljubljani

Predsednik mednarodnega odbora za KKK, ljubljanski vladika dr. Gregorij Rožman, je sredi začetek kongresa v ljubljanski stolnici imel prelep govor, v katerem je o namenu kongresa izjavil med drugim naslednje:

Šestih se zbira nocoj mednarodni kongres Kristusa Kralja — to pot med najmanjšim slovanskim narodom, v naši beli Ljubljani.

Zbira se v času, ko je ozračje mednarodnih odnosov do skrajnosti napeto. A mi verujemo, da tudi skozi temne oblake sije žarek »sladkega kraljevanja« Kristusovega.

V strahu in borbi sedanjosti verujemo, da je Bog »hotel« v svojem ljubljanskem Sinu, Kralju vesolja vse obnoviti. V tej veri se zbiramo na kongres.

Vse obnoviti! Obnoviti je treba, kar je zastarelo, oholelo, da ne more vršiti od Boga naloženih poslov in ne doseči od Boga postavljenega namena.

Ni zlahka v zgodovini človeštva najti dobe, v kateri bi razdvojenost narodov bila večja kot danes.

Tako je vprav zahteva sedanjega časa, da Bog v svojim ljubljanskem Sinu razpene in razdvojene narode združi, obnovi v resnici in ljubezni božji.

Zahteve časa so izraz božje volje. Torej je volja božja, da se v sedanjih dobi ta obnova izvrši. Kako pa naj odločujemo pri njej?

Prvo in poglavitno je, da smo voljni in pripravljeni sodelovati z nebeškim Kraljem Jezusom Kristusom tako, kakor on hoče, kakor on ukazuje.

Na mednarodni kongres smo se zbrali zato, da skupaj z zastopniki skoraj vseh evropskih narodov, pa tudi izvenevropskih, ki so zastopani, Jezusu, svojemu Kralju, izrazimo pripravljenost k sodelovanju.

Svojo pripravljenost moramo v teh dneh dejansko pokazati.

Za te kongresne dneve imam kot predsednik stalnega odbora za kongres Kristusa Kralja do vas, dragi v Gospodu, tri prošnje:

Prva prošnja je prijazno vabilo, da se zborovanj udeležite in na njih sodelujete. Druga prošnja je, da te dni mnogo molimo, da bi Kristus Kralj poslal svojega Svetega Duha na nas vse.

Tretja prošnja, da ste že zdaj ob pričetku pripravljani s trdno in odločno voljo sklepe kongresa izvesti, vsak v sebi in svojem okolju.

Če to storimo, predragi v Gospodu, potem bo kongres svoj namen dosegel. Ta namen ni nič drugega kakor to, za kar smo med vso pripravo kongresa tako zaupljivo in goreče prosili, da se vsi ranjeni in razdvojeni narodi »podvržejo« Jezusu, vemu sladkemu kraljevanju.

Danes prispe kitajski škof Ceng

Ljubljana, 26. julija.

Danes prispe v Ljubljano na kongres Kristusa Kralja kitajski škof misijonar Ceng iz Caungunga. To je škof v apostolski prefekturi, v kateri že dolga leta deluje naš misijonar Jožko Kerec ter slovenske šolske sestre iz Slovenske Bistrice. V času škodove odsotnosti vodi škofijo misijonar Kerec. Škof Ceng bo stanoval v salezijanski zavodu na Rakovniku. Ljubljanci se naprošajo, da se po možnosti udeležijo sprejema na glavnem kolodvoru ob 13.03 ali pa na Rakovniku ob 13.15.

